Wojewoda
Zachodniopomorski

Znak: PS-1.431.2.9.2026.MA
Data: Szczecin, 4 września 2026 r.

Pan

Bogdan Jarosław Czaplicki

Wójt Przybiernowa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej[1] oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli[2], w dniach 17 – 19 czerwca 2026 r. przeprowadzona została kontrola w trybie zwykłym w Gminie Przybiernów. Czynności kontrolne wykonywane były w siedzibach Urzędu Gminy w Przybiernowie oraz Ośrodka Pomocy Społecznej, mieszczących się przy ul. Cisowej 3 w Przybiernowie. Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie, na podstawie upoważnienia nr 61/2026 z dnia 1 czerwca 2026 r., w składzie: Małgorzata Andraszkiewicz – główny specjalista, osoba kierująca zespołem i Karolina Czaja-Śmietana – główny specjalista.
Kontrolą objęto sposób realizacji wybranych zadań z zakresu wspierania rodziny, w szczególności zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa, a także realizacja zaleceń pokontrolnych z kontroli

[1] Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2026 r., poz. 980),

[2] Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477).

przeprowadzonej w trybie zwykłym w Gminie Przybiernów w dniach 12 – 13 kwietnia 2023 r.

Ustaleń dokonano na podstawie analizy dokumentacji dostępnej w Urzędzie Gminy w Przybiernowie, w Ośrodku Pomocy Społecznej w Przybiernowie, a także wyjaśnień udzielonych przez panią Mariolę Kazanowską, kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Przybiernowie na podstawie upoważnienia Wójta Przybiernowa z dnia 7.06.2026 r.

Akta kontroli str. 1 – 11

Działalność Gminy Przybiernów w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami[3].

Oceny dokonano na podstawie analizy sposobu realizacji przez Gminę Przybiernów następujących zadań z zakresu wspierania rodziny.

Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wsparcia.

1. **Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych bez wsparcia asystenta – monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.**

Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że w Gminie Przybiernów, na dzień kontroli wszystkie rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych lub zagrożone kryzysem, np. na skutek przemocy, uzależnienia, śmierci w rodzinie, czy nagłej choroby objęte były wsparciem asystenta rodziny.

Akta kontroli, str. 13 - 25

2. **Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych objęte wsparciem asystenta rodziny.**

Z danych przedstawionych podczas kontroli wynika, że w Gminie Przybiernów zatrudniony był jeden asystent, który w okresie kontrolowanym współpracował z 11 rodzinami, w których było 34 dzieci. Na dzień kontroli pod opieką asystenta pozostawały 4 rodziny z 11 dzieci.

[3] Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

Analizie formalnej i merytorycznej poddano siedem przypadków rodzin objętych asystenturą w kontrolowanym okresie (tab. 3, poz. 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9):

1) poz. 3.1– rodzice z dwójką dzieci w wieku 12 i 8 lat, objęci wsparciem od września 2025 r. na mocy postanowienia sądu. W rodzinie również nadzór kuratora. [tekst wyłączony z jawności]. Rodzice z problemem alkoholowym, na dzień kontroli utrzymujący trzeźwość. Mają problemy z utrzymaniem porządku, higieny osobistej u siebie i u dzieci. [tekst wyłączony z jawności]. Prawdopodobieństwo upośledzenia umysłowego u rodziców. W rodzinie mogło dojść do stosowania przemocy wobec młodszego dziecka[tekst wyłączony z jawności]. Brak działań ośrodka w tym zakresie. [tekst wyłączony z jawności]. Powiadomienie o tym fakcie sądu. W dokumentacji rodziny: wejścia w środowisko w zdecydowanej większości w godzinach dopołudniowych, brak własnych spostrzeżeń i obserwacji na temat relacji panujących w rodzinie. Zdarzały się miesiące, w których asystent był tylko raz w środowisku. W zdecydowanej części – praca socjalna, a nie działania w obszarze opiekuńczo-wychowawczym, wyręczanie rodziny w wypełnianiu przez nią funkcji opiekuńczo-wychowawczej, np. dostarczanie druków wniosków, szukanie mebli, odrabianie lekcji. Metody pracy z rodziną to w zdecydowanej większości rozmowy. Współpraca ze szkołą to wyłącznie pozyskiwanie pisemnych opinii na temat sytuacji dzieci. Na dzień kontroli rodzina pozostawała pod opieką asystenta.
2) poz. 3.2. – rodzina z 4 dzieci w wieku od 6 do 4 lat, objęta wsparciem od 2023 r. W rodzinie trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Najstarsze dziecko sprawiające trudności wychowawcze, orzeczenie o niepełnosprawności. Matka trudności w funkcjonowaniu, utrudniona współpraca - często odwołuje spotkania. W międzyczasie sądowe zobowiązanie do współpracy z asystentem i nadzór kuratora. W dokumentacji szczątkowe informacje o pozostałych dzieciach, o najmłodszym – nie ma nic. Ojciec nadużywający alkoholu i stosujący przemoc. [tekst wyłączony z jawności]. W dokumentacji zapisy świadczące o wyręczaniu rodziny w wypełnianiu przez nią funkcji opiekuńczo-wychowawczej (umawianie wizyt do specjalistów, dostarczanie kolorowanek dla dzieci), wizyty w środowisku rodziny w większości przypadków w godzinach dopołudniowych. Plany pracy bez podpisu pracownika socjalnego przeprowadzającego w rodzinie wywiad

środowiskowy bez podpisu ojca. Oceny sytuacji rodziny sporządzane na zasadzie „kopiuj-wklej”. Na dzień kontroli rodzina pozostawała w asystenturze.

3) poz. 3. 3. – rodzina z dwójką dzieci w wieku 11 i 10 lat wsparciem objęta od 2024 r. W rodzinie nadzór kuratora. Matka – orzeczenie o niepełnosprawności intelektualnej, [tekst wyłączony z jawności], ojciec – stałe zatrudnię]. [tekst wyłączony z jawności].W rodzinie problem przemocy mężczyzny wobec kobiety i kobiety wobec jednego dziecka. Wszczęta procedura „Niebieskie Karty”. W międzyczasie rodzina rezygnuje ze współpracy z asystentem rodziny, ale sąd wydaje postanowienie w tym zakresie. Ze środowiska dochodzą sygnały o pogarszającym się funkcjonowaniu matki, która nadużywa alkoholu. Rodzice nie interesują się dziećmi, które mają wysoką absencję w szkole. [tekst wyłączony z jawności]. Analiza dokumentacji wykazała brak w wywiadzie środowiskowym rzetelnej analizy sytuacji rodziny, brak rodzaju trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Na dzień kontroli rodzina znajdowała się pod opieką asystenta.
4) poz. 3. 4. – rodzina z trójką dzieci [tekst wyłączony z jawności], wsparciem objęta od czerwca 2025 r. w związku z informacją ze szkoły o problemach wychowawczych dwójki starszych dzieci (przemoc w stosunku do rówieśników). Początkowo utrudniony kontakt z rodziną. Niepełne informacje o dzieciach, o ich funkcjonowaniu. Większość wizyt w środowisku w godzinach dopołudniowych, brak obserwacji, spostrzeżeń na temat relacji panujących w rodzinie. Kontakty z placówką oświatową ograniczone jedynie do pozyskiwania pisemnych informacji o dzieciach. W planie pracy z rodziną - brak działań nakierowanych na jedno z dzieci, brak efektów, terminów realizacji działań. Brak wejść w środowisko rodzinne w godzinach popołudniowo-wieczornych, brak obserwacji zachowań dzieci ich funkcjonowania i relacji panujących w rodzinie. Na dzień kontroli rodzina pozostawała pod opieką asystenta rodziny.
5) poz. 3.6. – matka z dwójką dzieci w wieku 7 i 4 lata, objęta wsparciem od października 2024 r. W historii rodziny – przemoc, nadużywanie alkoholu i środków psychoaktywnych przez byłego partnera. Rodzina pod nadzorem kuratora. Trudności materialne – matka utrzymuje się ze świadczeń pomocy społecznej. W wywiadzie środowiskowym brak pełnej diagnozy sytuacji rodziny, brak informacji o dzieciach, o sferze opiekuńczo-wychowawczej. Plan pracy z rodziną – w większości działania z obszaru pracy socjalnej, brak działań

nakierowanych na dzieci. Brak wejść w środowisko rodzinne w godzinach popołudniowo-wieczornych, a tym samym niepełny obraz funkcjonowania rodziny. Brak obserwacji i spostrzeżeń na temat relacji panujących w rodzinie. Na dzień kontroli współpraca z rodziną zakończona ze względu na osiągniecie efektów. W monitorowaniu sytuacji rodziny po zakończonej z nią współpracy – brak informacji z instytucji pracujących na rzecz dziecka i rodziny.

6) poz. 3. 7. – partnerzy z trójką dzieci w wieku od 13 do 3 lat, [tekst wyłączony z jawności], wsparciem objęci od czerwca 2024 r. Dwoje starszych to dzieci z poprzedniego związku kobiety. [tekst wyłączony z jawności]. W historii rodziny – konflikty z prawem i pobyt w zakładzie karnym. Nadużywanie alkoholu przez partnerów, przemoc ze strony mężczyzny. Jedno z dzieci[tekst wyłączony z jawności]. W wywiadzie środowiskowym brak pełnej analizy sytuacji rodziny - brak informacji o rodzaju trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. W planie pracy z rodziną – brak działań nakierowanych na pozostałe dzieci, brak podpisu mężczyzny, który wskazany został jako odpowiedzialny za realizację działań. Wejścia w środowisko rodzinne najczęściej w godzinach dopołudniowych, a co za tym idzie niepełny obraz funkcjonowania rodziny. Brak własnych obserwacji i spostrzeżeń na temat relacji panujących w rodzinie, brak informacji o najmłodszym dziecku. Kobieta w kolejnej ciąży. W lutym 2025 roku rodzina złożyła rezygnację ze współpracy z asystentem rodziny. W monitoringu brak informacji o rodzinie z placówek i instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny, w tym od położnej. W ocenie kontrolujących ze względu na fakt, że rodzina jest szczególnego ryzyka należałoby rozważyć złożenie do sądu pisma o zobowiązanie jej do współpracy z asystentem rodziny, co przekazane zostało w trakcie kontroli.
7) poz. 3.9 – matka z dwójką dzieci w wieku szkolnym, wsparciem objęta od lutego 2024 r. na mocy postanowienia sądu. W rodzinie nadzór kuratora. W historii rodziny – rozstanie z partnerem, nadużywanie alkoholu. Informacje ze szkoły o absencji i zagrożeniach. [tekst wyłączony z jawności]. W wywiadzie środowiskowym – brak pełnej analizy sytuacji rodziny, brak informacji o rodzaju trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. W dokumentacji asystenta – brak własnych spostrzeżeń, obserwacji na temat relacji panujących w rodzinie. W okresie trwania asystentury zdarzały się miesiące, w których odbyła się jedna wizyta w środowisku. Na dzień kontroli

współpraca została zakończona ze względu osiągnięcie efektów – sąd uchylił zobowiązanie do współpracy. W monitorowaniu sytuacji rodziny po zakończeniu z nią współpracy – brak informacji z placówek oświatowych.

Podczas kontroli analizie formalnej poddano jedenaście okresowych ocen sytuacji rodzin dokonanych, w okresie objętym kontrolą, przez asystenta. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Analiza ww. przypadków rodzin wskazała na następujące nieprawidłowości:

- w wywiadach środowiskowych brak rzetelnej diagnozy sytuacji rodziny,
- brak działań ośrodka po powzięciu informacji o możliwości stosowania przemocy wobec dziecka przez jednego z rodziców,
- brak dokumentacji potwierdzającej zadaniowy czas pracy.

Podczas kontroli pouczono, aby asystent:

- w dokumentacji pracy z rodziną ujmował obserwacje i informacje na temat dzieci, relacji panujących w rodzinie, sposobie sprawowania opieki nad dziećmi oraz działania podejmowane na rzecz rodziny,
- nie wyręczał rodzin w wypełnianiu przez nie funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- w monitorowaniu sytuacji rodzin po zaskoczeniu z nią współpracy pozyskiwał informacje z instytucji pracujących na rzecz dziecka i rodziny (m.in. placówek oświatowych, położnej, lekarzy specjalistów).
- w planach pracy uwzględniał działania na rzecz wszystkich członków rodziny.

W okresie objętym kontrolą w gminie nie było rodzin objętych asystenturą w ramach ustawy o wsparciu kobiet i rodzin „Za życiem”[4].

Akta kontroli, str. 13-25, 26-210

Rodziny z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej.

Na dzień kontroli w pieczy zastępczej przebywało łącznie ośmioro dzieci z sześciu rodzin (tab. 5). Wśród ww. rodzin asystent współpracował z jedną z nich (poz. 3.3.).W pozostałych przypadkach rodziny nie zostały objęte asystenturą z uwagi na: pozbawienie władzy rodzicielskiej, śmierć rodzica, pobyt w zakładzie karnym i niepełnoletność rodzica. W powyższych przypadkach podmiot organizujący pracę z

[4] Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1923 ze zm.).

rodzina nie miał możliwości podejmowania działań na rzecz powrotu dzieci do domów rodzinnych.

Z oświadczenia kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Przybiernowie wynika, że w kontrolowanym okresie do jednostki wpłynęło trzynaście zaproszeń na posiedzenia dotyczące oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. W pięciu przypadkach pracownik podmiotu organizującego pracę z rodziną/asystent rodziny wziął osobisty udział, w pozostałych przypadkach jednostka pisemnie przekazywała informacje na temat sytuacji w rodzinie biologicznej właściwemu organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

Akta kontroli, str. 13-25, 211

3. **Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.**

Jak wynika z oświadczenia kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Przybiernowie na terenie Gminy Przybiernów wsparcie specjalistyczne swoim mieszkańcom świadczone jest w ramach Gminnej Komisji Rozwiazywania Problemów Alkoholowych w zakresie pedagogiki, psychoterapii indywidualnej, socjoterapii młodzieży, pracy z osobami z zachowaniami suicydalnymi. Mieszkańcy gminy mogą również brać udział w zajęciach „Szkoła dla rodziców i wychowawców". Dla mieszkańców gminy świadczona jest również nieodpłatnie pomoc prawna.

Akta kontroli, str. 213

4. **Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.**

Z oświadczenia kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Przybiernowie złożonym w trakcie trwania kontroli wynika, że na terenie Gminy Przybiernów od 1 stycznia 2026 r. do dnia kontroli nie funkcjonowała placówka wsparcia dziennego. Z przedstawionych przez jednostkę dokumentów wynika, że w okresie od stycznia do czerwca 2026 r. dwukrotnie ogłaszano konkurs na prowadzenie placówki wsparcia dziennego w Gminie Przybiernów, ale żaden podmiot nie przystąpił do konkursu.

Akta kontroli, str. 214-215

5. **Realizacja zaleceń pokontrolnych.**

Podczas kontroli analizie poddano realizację zaleceń pokontrolnych wydanych z kontroli przeprowadzonej w trybie zwykłym w Gminie Przybiernów w dniach 12 – 13 kwietnia 2023 r. w brzmieniu:

zalecenie znaczące :

1) „monitorować funkcjonowanie rodzin po zakończeniu współpracy z asystentem w myśl art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy” – zrealizowane

zalecenie zwykłe :

1) „w przypadku przerw w asystenturze przydzielać ponownie asystenta zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy” – zrealizowane.

Akta kontroli str. 216

Podsumowanie ustaleń kontroli:

1. Stwierdzone nieprawidłowości:

- w wywiadach środowiskowych brak rzetelnej diagnozy sytuacji rodziny,
- brak działań ośrodka po powzięciu informacji o możliwości stosowania przemocy wobec dziecka przez jednego z rodziców,
- brak wejść asystenta w środowisko zamieszkania rodziny w godzinach popołudniowo – wieczornych,
- na dzień kontroli brak funkcjonującej placówki wsparcia dziennego.

2. Przyczyny stwierdzonych nieprawidłowości:

- błędna interpretacja przepisów,
- zaniedbania.

3. Skutki stwierdzonych nieprawidłowości:

- niewystarczająca wiedza na temat sytuacji dzieci i rodzin,
- niewystarczające wsparcie dla rodzin z dziećmi przezywającymi trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

4. Osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości:

- Wójt Przybiernowa
- kierownik i pracownicy merytoryczni Ośrodka Pomocy Społecznej w Przybiernowie,

5. Uprawnienia jednostki kontrolowanej:

Zgodnie z art. 197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli, jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego w terminie 7 dni od daty jego otrzymania.

6. **Wpis w książce kontroli:** 4

7. **Wystąpienie otrzymują:**
    - Wójt Przybiernowa,
    - a/a.

W celu podniesienia efektywności pracy Gminy Przybiernów w zakresie wspierania rodziny wydaję zalecenia :

znaczące:

1. Przeprowadzać rzetelną analizę sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie – art. 11 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
2. Podejmować działania po powzięciu informacji o możliwości popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka.
3. Utworzyć placówkę wsparcia dziennego w myśl art. 176 ust. 1 pkt 3 lit. c. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

zwykłe:

1. Organizować pracę asystenta rodziny z uwzględnieniem zadaniowego czasu pracy jak wskazuje art. 17 ust. 2 ustawy.

W przypadku braku zastrzeżeń do zalecenia pokontrolnego proszę poinformować mnie w ciągu 30 dni od daty otrzymania wystąpienia o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych.

Z upoważnienia
Wojewody Zachodniopomorskiego
Dawid Krystek
II Wicewojewoda

Zespół inspektorów:
Małgorzata Andraszkiewicz
Główny specjalista
Karolina Czaja-Śmietana
Główny specjalista

Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej

Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego

Izabela Wojtczak-Sikorska

Klauzula anonimizacji

A. **Zakres wyłączenia**: informacje mogące bezpośrednio lub w kontekście ujawnić dane osobowe osoby fizycznej.
B. **Podstawa prawna wyłączenia i przetwarzania**: art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej(Dz. U. z 2022r poz. 902 – tekst jednolity), art. 5 ust.1. lit. B oraz art.6 ust.1 lit. C Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych, oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE
C. **Osoba, która dokonała wyłączenia**: Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej
D. **Podmiot w interesie którego dokonano wyłączenia z jawności**: art. 8 ust. 5 w związku z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej: (osoby fizyczne)